

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Факультет психології

«Затверджено»

На засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М. П. Драгоманова
Протокол № 4 від « 13 » травня 2022 р.
Голова Приймальної комісії
_____ Андрущенко В. П.

«Рекомендовано»

Вченою радою факультету психології
Протокол № 08 від « 17 » лютого 2022 р.
Голова Вченої ради
_____ / _____ Булах І.С.
підпис ПІБ

Програма фахового вступного випробування

З ПСИХОЛОГІЇ

*для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття ступеня **магістра психології**
на базі здобутого ступеня бакалавра / магістра / спеціаліста з іншої спеціальності
освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
(перехресна програма: 1,10)*

галузь знань _____ **05 Соціальні та поведінкові науки** _____
(шифр, назва)

спеціальність _____ **053 Психологія** _____
(шифр, назва)

освітньо-професійні програми: Психологія

(назва)

Київ – 2022

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Побудова національної системи освіти України передбачає новий підхід до професійної підготовки майбутніх фахівців, основним критерієм якої виступає рівень компетентності випускників, раціональне поєднання їх теоретичних знань з умінням застосовувати їх на практиці.

Головним завданням вступного фахового випробування на освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр» є перевірка відповідності рівня підготовки майбутніх фахівців Галузевому стандарту вищої освіти за спеціальністю «Психологія». Державна атестація є свідченням готовності особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» («магістр»/«спеціаліст») з іншої спеціальності здобула базову вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання завдань професійної діяльності.

Програма фахового випробування покликана перевірити рівень фахової компетентності майбутнього практичного психолога, що відповідає його освітньо-кваліфікаційній характеристиці. Вона сприяє виявленню рівня фундаментальної та спеціальної підготовки майбутнього фахівця ОКР «магістр».

Сучасна підготовка фахівців з психології як галузі теоретичних досліджень та розробки і впровадження практичних психотехнологій і психотехнік у роботі в системі «людина – людина» ґрунтується на інтеграції навчальних планів та програм, які спрямовані на забезпечення високої ефективності. Досить актуальним виступає дотримання співвідношення в процесі підготовки майбутніх психологів теоретичного компоненту, що проявляється у формуванні знань, умінь та навичок та практичного, який є досить складним у визначенні його структурного наповнення. Практична підготовка вимагає сформованості не тільки вмінь та навичок у співвідношенні з отриманими теоретичними знаннями, але й сформованості особистісних якостей (професійного мислення, професійної самосвідомості, професійної компетентності та ін.) та наявності професійних здібностей до впровадження практичної діяльності психолога.

Отримання магістерського ступеня з психології вимагає від абітурієнта знань з таких основних дисциплін як «Загальна психологія», «Вікова та педагогічна психологія», «Соціальна психологія». Попередні кваліфікаційні рівні, зокрема «Бакалавр», мають чітко визначену систему сформованості теоретичних знань та практично зорієнтованих вмінь і навичок з означених курсів, які є основними і фундаментальними у підготовці фахівців в усіх вищих навчальних закладах України.

Об'єктом оцінювання мають бути структурні компоненти навчальної діяльності, а саме:

- змістовий компонент – знання про об'єкт вивчення (уявлення, поняття, явища тощо, в т.ч. про правила, засоби його перетворення, вимоги до результату; складові та послідовність виконання завдання як одиниці навчальної діяльності і т.д.). Обсяг знань визначений навчальними програмами, державними стандартами;
- операційно-організаційний компонент – дії, способи дій (вміння, навички).

2. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТА НА

ВСТУПНОМУ ФАХОВОМУ ВИПРОБУВАННІ

Фахове вступне випробування відбувається у формі комп'ютерного тестування.

Фахове вступне випробування проводиться на основі комплексних індивідуальних завдань, які складаються із тестових завдань закритого та відкритого типу, розроблених на основі базових дисциплін фахового спрямування (по 20 завдань з кожної дисципліни та 30 завдань у формі практичних ситуацій). Кожен абітурієнт отримує індивідуальний варіант

тестового завдання, який автоматично формується системою Moodle. На виконання завдань надається 90 хвилин (1,5 години).

Кожен варіант містить 26 завдань: 25 завдань закритої форми та 1 завдання відкритої форми.

Критерії оцінювання

За кожен правильну відповідь тестових завдань закритої типу, 25 завдань, кожне завдання має 4 варіанти відповіді, серед яких лише одна чи кілька правильних. За кожен правильний варіант відповіді вступнику нараховується по 3 бали (або частина балів у %).

Правильна та розгорнута відповідь на тестове завдання відкритої типу (№26) оцінюється 25 балами. Якщо вступник дав правильну відповідь, але допустив деякі неточності, або дав частково правильну відповідь, то це призводить до втрати певної частини балів і відповідно оцінюється меншою кількістю балів:

0 балів – відповідь неправильна або взагалі відсутня;

1 – 5 балів - у абітурієнта недостатньо розвинуті логічні та аналітичні уміння, уміння узагальнення;

6–13 балів - абітурієнт проаналізував причини виникнення ситуації, однак не зміг чітко сформулювати методи її вирішення;

15 – 20 балів - питання розгорнуто в цілому правильно, але наявні окремі неточності у визначенні методів розв'язання проблемної ситуації;

21 – 25 балів - завдання вирішено правильно, відповідь розгорнута. Абітурієнт показав розвинуті уміння аналізувати, обґрунтовувати, узагальнювати.

Тестові бали	Рейтингова оцінка фахового вступного випробування	Рівень знань
0-34	0-99 балів	Низький (не склав)
50-69	100-139 балів	Задовільний
70-84	140-169 балів	Достатній
85-100	170-200 балів	Високий

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 0-99 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до НПУ імені М. П. Драгоманова.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів за відкритим запитанням проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта вводиться в базу за результатами обговорення членами комісії відповіді абітурієнта.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

3.1. Загальна психологія. Психологія особистості

Тема 1. Поняття про психіку. Предмет психології як науки.

Проблема природи психіки у психології. Детермінація психічного. Вчення про рефлекс. Внутрішнє та зовнішнє як психологічна проблема. Суб'єктивний та об'єктивний аспекти психічного. Сучасна система галузей психології. Проблема взаємозв'язку теоретичної та практичної психології.

Тема 2. Методи психології

Науковий метод: сутність, структура, застосування. Принципи побудови психологічного дослідження. Основні методологічні принципи психологічної науки. Система методів психологічної науки і практики. Теоретичні методи психологічного дослідження. Емпіричні

методи психологічного дослідження. Експеримент. Спостереження.

Тема 3. Психічні явища: класифікація та систематизація

Засади класифікації психічних явищ. Психічні процеси. Психічні стани. Психічні властивості. Взаємозв'язок психічних процесів, станів та властивостей. Пізнавальна сфера психіки. Емоційно-вольова сфера психіки. Проблема взаємозв'язку пізнавальної та емоційної сфери психіки.

Тема 4. Психічні процеси

Пізнавальні психічні процеси: система, функції, властивості. Відчуття. Види відчуттів. Фізіологічні механізми відчуттів. Сприймання. Закономірності побудови перцептивного образу. Властивості сприймання. Теорії сприймання. Увага. Види уваги. Властивості уваги. Теорії уваги. Пам'ять. Види пам'яті. Процеси пам'яті. Теорії пам'яті. Явище ремінісценції. Мислення. Види мислення. Психологічні закономірності мислення. Теорії мислення. Мовлення. Види мовлення. Функції мовлення. Взаємозв'язок мовлення та мислення. Уява. Види уяви. Теорії уяви. Емоційні та вольові психічні процеси: система, функції. Емоції. Фізіологічні основи емоцій. Види емоцій. Почуття. Теорії емоцій. Воля. Підходи до дослідження волі. Вольова дія. Вольові властивості та їх розвиток.

Тема 5. Вищі психічні функції та властивості

Свідомість як вища форма розвитку психіки. Психологічні закономірності пізнавальної діяльності. Загальнопсихологічні теорії інтелекту. Психологічні закономірності творчості. Креативність. Самосвідомість та її розвиток. Зміст та структура Я-концепції.

Тема 6. Індивідуально-психологічні відмінності

Темперамент. Теорії темпераменту. Здібності. Види здібностей. Пізнавальні здібності. Інтелект. Психометричні моделі інтелекту. Біологічні та соціальні фактори розвитку інтелекту. Проблема спадковості інтелекту. Характер. Дослідження особистості з позицій теорії рис. Дослідження особистості з позицій теорії типів.

Тема 7. Діяльність

Активність і діяльність особистості. Структура діяльності. Процес, ціль і продукт діяльності. Мотивацію. Потреба. Мотив. Боротьба мотивів.

3.2. Соціальна психологія

Тема 1. Теоретичні основи соціальної психології

Предмет соціальної психології. Співвідношення соціального та психічного. Співвідношення загальної психології, соціальної психології та соціології. Головні теоретичні напрями соціальної психології: психоаналіз, біхевіоризм, когнітивізм та інтеракціонізм.

Тема 2. Психологія спілкування

Спілкування як соціально-психологічне явище. Структура спілкування. Функції спілкування. Види спілкування. Спілкування як обмін інформацією. Вербальна та невербальна комунікація. Бар'єри спілкування. Спілкування як взаємодія. Спілкування як соціальна перцепція. Каузальна атрибуція як соціально-психологічний феномен.

Тема 3. Психологія груп

Поняття про соціальну групу. Класифікації груп. Психологічні особливості великих груп. Розвиток малої соціальної групи. Групові норми. Феномен групового тиску. Конформізм та конформність. Проблема згуртованості групи. Конфлікт як явище групової динаміки. Феномен лідерства і керівництва. Стилі лідерства та керівництва.

Тема 4. Соціальна психологія особистості

Соціально-психологічні аспекти дослідження особистості. Проблема соціалізації у соціальній психології. Інститути соціалізації. Етапи соціалізації. Механізми соціалізації. Статус та роль особистості у групі.

Тема 4. Прикладна соціальна психологія

Головні напрями прикладної соціальної психології. Цілі та принципи соціально-психологічного тренінгу. Різновиди та сфери застосування соціально-психологічного тренінгу. Соціально-психологічні проблеми управління та організації.

3.3. Вікова і педагогічна психологія

Тема 1. Загальні закономірності психічного розвитку

Поняття про психічний розвиток. Чинники психічного розвитку. Проблема соціального та біологічного в психічному розвитку індивіда. Кризи вікового розвитку. Співвідношення навчання, виховання та розвитку. Психологічні проблеми навчання. Психологічна служба в системі освіти. Роль провідної діяльності та сенситивного періоду у психічному розвитку дитини.

Тема 2. Психічний розвиток і освіта

Співвідношення психічного розвитку і навчання. Умови психічного розвитку, поняття соціальної ситуації розвитку, новоутворення, зони актуального і найближчого розвитку. Учіння як різновид навчання. Учіння як пізнавальна діяльність. Проблема розвитку пізнавального інтересу.

Тема 3. Стадії психічного розвитку

Періодизації розвитку особистості. Психологія немовляти. Психологічна характеристика раннього дитинства. Психологія дошкільного дитинства. Психологічна характеристика молодшого шкільного віку. Психологічні особливості підліткового віку. Психологічна характеристика юнацького віку. Психічний розвиток у період ранньої дорослості. Психологія середньої дорослості. Психологічні особливості пізньої дорослості та старості.

- 4. Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.**

На факультеті наявні умови для забезпечення навчання таких осіб

5. СТРУКТУРА ВАРІАНТУ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Факультет психології

Ступень/ ОКР: «Магістр»

Галузь знань: 053 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: «Психологія»

На базі ступеня /ОКР: бакалавр /спеціаліст/ магістр з іншої спеціальності

**Вступне фахове
випробування**

Екзаменаційний білет №

1. Яке з наведених визначень відчуттів є найбільш повним і правильним?

- а) відчуття - це процес опосередкованого відображення в мозку людини предметів і явищ об'єктивного світу;
- б) відчуття - це процес безпосереднього відображення в мозку людини предметів і явищ зовнішнього світу в їх взаємозв'язках;
- в) відчуття - це процес відображення в мозку людини предметів і явищ навколишнього світу та внутрішніх станів;
- г) відчуття - це відображення в мозку людини окремих властивостей, якостей предметів і явищ об'єктивної дійсності внаслідок їх безпосереднього впливу на органи чуття.

2. Мислення дітей раннього віку переважно є:

- а. образним і словесним;
- б. наочно-дійовим;
- в. наочно-образним;
- г. наочно-дійовим і образним

3. Соціальна психологія виникла на основі таких наук:

- а) соціології;
- б) психології;
- в) філософії;
- г) історії.

4. Що з наведеного нижче є емоційними станами? ...

- а) інтерес, здивування, радість;
- б) уява, увага, воля;
- в) аналіз, синтез, переключення;
- г) усвідомлення, розуміння, аналіз.

5. Що з наведеного нижче є емоційними станами? ...

- а) інтерес, здивування, радість;
- б) уява, увага, воля;
- в) аналіз, синтез, переключення;
- г) усвідомлення, розуміння, аналіз.

6. Які методи складають групу організаційних методів?

- а. спостереження, самоспостереження, експеримент;
- б. порівняльний, лонгітюдний, комплексний методи;
- в. генетичний і структурний методи;
- г. психодіагностичні методи, методи вивчення продуктів діяльності.

7. Образне мислення пов'язане з..

- а) оперуванням поняттями;
- б) оперуванням предметами;
- в) оперуванням судженнями;
- г) оперуванням уявленнями.

8. *Настанови (установки):*

- а) визначаються тільки нашими поглядами і переконаннями;
- б) є результатами тих впливів, яких ми зазнаємо з дитинства;
- в) з великими труднощами змінюються після 30-ти років життя;
- г) закріплюються при тісному спілкуванні з іншими людьми.

9. *До перших соціально-психологічних концепцій відносяться:*

- а) психологія народів;
- б) психологія індивідуальності;
- в) психологія мас;
- г) психологія інстинктів соціальної поведінки.

10. *Характеристика методики, яка включає відомості про область досліджуваних явищ та репрезентативність щодо них діагностичної процедури, називається:*

- а) валідність;
- б) емпірична валідність;
- в) достовірність;
- г) психологічна оцінка.

11. *Правила, еталони поведінки, які відображені у свідомості членів групи та визначають, що члени групи повинні робити; яку поведінку від них очікувати в певних обставинах, називаються:*

- а) групова динаміка;
- б) групові норми;
- в) групові санкції;
- г) групові домовленості.

12. *Хто є основоположником концепції стадіального розвитку психіки?*

- а. П. Гальперін;
- б. Н. Менчинська;
- в. Ж. Піаже;
- г. Г. Костюк.

13. *Який з перелічених нижче психологів зміг би стверджувати, що "ціле більше, ніж сума його частин" –*

- а) біхевіорист;
- б) психоаналітик;
- в) гештальтпсихолог;
- г) прихильник гуманістичної психології.

14. *Який із перерахованих компонентів не належить до спрямованості особистості:*

- а) переконання;
- б) світогляд;
- в) мислення;
- г) ціннісні орієнтації.

15. *Рефлексія у міжособистісному спілкуванні це:*

- а) усвідомлення своїх переваг та недоліків;
- б) усвідомлення суб'єктом спілкування, як він сприймається партнером по спілкуванню;
- в) адекватна самооцінка, що впливає на формування „Я-концепції”;
- г) неадекватна самооцінка.

16. *Спосіб пізнання іншої людини через свідоме або несвідоме уподібнення їй має назву:*

- а) ідентифікація;
- б) рапорт;
- в) сублімація;
- г) аперцепція.

17. *Особлива форма поведінки, коли дитина протестує проти порядків, які існують дома, називається:*

- а. негативізм;
- б. вередливість;
- в. гонорливість;
- г. своєвілля.

18. *Що є рушійними силами психічного розвитку дитини?*

- а. зовнішні умови;
- б. внутрішні умови;
- в. внутрішні суперечності;
- г. виховання.

19. *Яке з наведених нижче визначень аперцепції є повним і правильним?*

- а) аперцепція - це негативний вплив попереднього досвіду на сприймання;
- б) аперцепція - це позитивний вплив попереднього досвіду на сприймання;
- в) аперцепція - це залежність сприймання від попереднього досвіду людини;
- г) аперцепція - це залежність сприймання від об'єктивних властивостей об'єкту.

20. *До складу дитячої психології входять:*

- а. психологія раннього віку, психологія дошкільника, психологія молодшого школяра;
- б. психологія раннього віку, психологія дошкільника, психологія молодшого школяра, психологія підлітка;
- в. психологія раннього віку, психологія дошкільника;
- г. психологія дошкільника.

21. *Групова динаміка полягає в:*

- а) груповому розвитку;
- б) груповому тиску;
- в) прийнятті групового рішення;
- г) груповій діяльності.

22. *Яке визначення психології є найбільш повним і точним...*

- а) наука про душу;
- б) наука про поведінку людини;
- в) наука про свідомі процеси людини;
- г) наука про закономірності, механізми і факти психічного життя людини і тварин.

23. *Який з методів є найкращим при дослідженні домінуючих мотивів людини?*

- а) лабораторний експеримент;
- б) природний експерименти;
- в) опитування;
- г) спостереження.

24. *Яку назву має період розвитку оптимальних можливостей людини для найбільш ефективного становлення певних психічних функцій?*

- а. сенситивний період.
- б. стабільний період.
- в. кризовий період.
- г. перехідний період.

25. *Основними новоутвореннями дошкільного віку є:*

- а. супідрядність мотивів, засвоєння моральних норм, довільність поведінки;
- б. самооцінка, словесно-логічне мислення, довільні дії;
- в. наочно-дійове мислення, самосвідомість, самоконтроль;
- г. словесно-логічне мислення, самосвідомість, мовлення.

26. *Розробіть рекомендації педагогам щодо поведінки в педагогічних конфліктах.*

«На уроці літератури в VII класі при перевірці домашнього завдання вчителька тричі піднімала одного й того ж учня, але він мовчав. Під кінець уроку вона оголосила, що ставить йому «два». На наступному уроці вчителька знов почала опитування з цього учня, коли він

відмовився відповідати, виставила його з уроку. На наступні заняття з цього предмету учень ходити перестав, всіляко уникаючи зустрічей з вчителем, з інших предметів вчився, як і раніше, успішно. В кінці півріччя вчителька поставила йому «двійку». Дізнавшись про це, учень зовсім перестав відвідувати школу».

Затверджено на засіданні Приймальної комісії НПУ імені М. П. Драгоманова

Протокол № 4 від « 13 » травня 2022 р.

Голова фахової комісії

Підпис /

Булах Ірина Сергіївна /

6. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамова Г.С. Практическая психология: Учебник для студентов вузов / Г.С.Абрамова. – Изд 6-е., перераб. и доп. – М: Академический Проект, 2001. – 480 с.
2. Анастаси А., Урбина С. Психологическое тестирование. / А. Анастаси, С.Урбина. – 7-е изд. – СПб.: Питер, 2007. – 688 с.: ил. – (Серия «Мастера психологии»).
3. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Я, Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций / Н. М. Ануфриева, Т. Я. Зелинская, Н. Е. Зелинский. – 3-е изд., перераб. и доп. – К: МАУП, 2000. – 136 с.
4. Бондаренко, О. Ф. Психологічна допомога особистості: Навч. посібник для вузів / О. Ф. Бондаренко. – Х.: Фоліо, 1996. – 237 с.
5. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку: навч. посіб. / І. Д. Бех. – К.: Академвидав, 2012. – 256 с. – (Серія «Альма-матер»).
6. Булах І.С. Розвиток моральної самосвідомості особистості підлітка (соціально-психологічний тренінг): навчально-методичний посібник / І.С. Булах, Ю.А.Алексеева. – Київ, 2003. – 73 с.
7. Бушуєва, Т.В. Психодіагностика: підручник для студентів вищих навчальних закладів / Т. В. Бушуєва. – Київ; Ніжин: Видавець Лисенко М. М., 2016. – 504 с.
8. Булах І.С. Консультативна психологія: підручник / І.С.Булах, В.У.Кузьменко, Е.О.Помиткін [та ін.], друге видання: – Вінниця: ТОВ «Нілан - ЛТД», 2015. – 484 с.
9. Бурлачук Л.Ф. Психотерапія: Учебник для вузов / Л.Ф. Бурлачук, А.С. Кочарян, М.Е. Жидко.– СПб. : Питер, 2003.– 432 с.
10. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика. / Л.Ф. Бурлачук. – СПб.: 2006 – 351 с
11. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування: Навчальний посібник. / С.В. Васьківська. – К.: Четверта хвиля, 2004. – 256 с.
12. Введение в психотерапию / Под ред. С.Блоха. – Амстердам; К.: Сфера, 1997. – 280 с.
13. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посібник / О. В. Скрипченко, Л.В.Долинська та ін. – К: Каравела, 2012. – 424 с.
14. Галян І. М. Психодіагностика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / І. М. Галян. – К.: Академвидав, 2009. – 464 с.
15. Глива Є. Вступ до психотерапії / Є. Глива. – Кондор, Острозька академія, 2004. – 530 с.
16. Горностай П. П. Консультативная психология: Теория и практика проблемного подхода / П. П. Горностай. – Киев: Ника-Центр, 2018. – 400 с.
17. Дуткевич Т. Дитяча психологія. Практикум / Т. Дуткевич. – Київ: КНТ, 2019. – 204 с.
18. Елисеєв О.П. Практикум по психологи личности. / О.П. Елисеєв. – 2-е изд. – СПб.: Питер, 2006. – 512 с.
19. Ершов А.А. Взгляд психолога на активность человека. / А.А. Ершов. – М.: Луч, 1991. – 157 с.
20. Эфимова Н. Основы общей психологии. Учебник. / Н. Эфимова. – Форум, 2020. – 288 с.
21. Загальна психологія. / За загальною редакцією академіка С.Д.Максименка. Підручник. – 2-ге вид., переробл. і доп. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 704 с.
22. Загальна психологія: практикум: навчальний посібник / Волошина В. В., Долинська Л. В., Ставицька С. О., Темрук О. В. Київ: Каравела, 2018. – 279 с.
23. Зубалий Н.П. Основы психотерапии: Учебное пособие / Зубалий Н.П., Левочкина А. М. – К.: МАУП, 2001. – 160 с.
24. Ільїна Н. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях / Н.Ільїна. – Університетська книга, 2018. – 239 с.
25. Калина Н.Ф. Основы психотерапии. / Н.Ф. Калина– М.: Реал-бук; К.: Ваклер, 1997. – 172 с.
26. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник. / М.Н.Корнев, А. Б. Коваленко. – К, 2006. – 304 с.
27. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования / Кочюнас Р. – М.: Академический проект, 1999. – 240 с.

28. Крайг Грэйс. Психология развития./ Грэйс Крайг, Дон Бокум – Санкт-Петербург: Питер, 2019. – 994 с.
29. Кузікова С. Теорія і практика вікової психокорекції / С. Кузікова. – Університетська книга, 2019. – 384 с.
30. Ліфарева Н.В. Психология личности: Навчальний посібник / Ліфарева Н.В. – Київ: Центр навч. літератури, 2003.– 240 с.
31. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: Практикум: Навч. посібник. / Т.М.Лисянська. – К, Каравела, 2009. – 224 с.
32. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл / П. А. М'ясоїд. – К.: Вища школа, 2004. – 487 с.
33. Маклаков А. Г. Общая психология: Учебник для вузов./ А. Г. Маклаков. – СПб.:Питер, 2011. – 583 с.
34. Мітіна С. Психологія особистості / С.Мітіна. – Ліра-К, 2020. – 274 с.
35. Мэй Р. Искусство психологического консультирования / Пер. с англ.Т.К.Кругловой. – М.: Независимая фирма «Класс», 1994. – 144 с.
36. Немов Р.С. Основы психологического консультирования: Учеб. для студ. педвузов. / Р.С. Немов. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – 394 с.
37. Общая психодиагностика / Под ред. А.А.Бодалева, В.В.Столина. – СПб.: Речь, 2000. – 440 с.
38. Опанасенко Л.А. Основы психологического консультирования: у схемах і таблицях / Л.А. Опанасенко – Миколаїв: Іліон, 2019. – 134 с.
39. Осипова А.А. Общая психокоррекция: Учебное пособие для студентов вузов. / А.А. Осипова– М.: ТЦ «Сфера», 2002. – 510 с.
40. Основы психотерапии: навч. посіб / М. І. Мушкевич, С. Є. Чагарна. Вид. 3-тє. – Луцьк: Вежа-Друк, 2017. – 420 с.
41. Основы психодиагностики. Учебное пособие для студентов педвузов. / Под ред. А.Г.Шмелева. – Москва, Ростов-на-Дону: Феникс, 1996. – 544 с.
42. Поліщук В.М. Соціальна психологія / В.М.Поліщук. – Суми: Університетська книга, 2019. – 217 с.
43. Поліщук С.А. Методичний довідник з психодіагностики / С.А. Поліщук. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 458 с.
44. Практикум із соціальної психології. Навч. метод, посібник / Л.В. Долинська, К. Абрамян, О. Артемчук та ін. – К, 2001. – 155 с.
45. Психология человека от рождения до смерти / под.ред. А.А.Реана. – СПб.: пройм-ЕВРОЗНАК, 2006. – 651 с.
46. Приходько Ю. О. Практична психологія: Введення у професію. Навч. посібник. – 2-е вид. – К.: Каравела, 2010. – 232 с.
47. Психодіагностика. Психологічний практикум: навч. посіб. / О. П. Баклицька, І.О. Баклицький, Р. І. Сірко, В. І. Слободяник. – Львів: Сполом, 2015. – 464 с.
48. Психология. Словарь / Под ред. А. В. Петровского и М. Г. Ярошевского. – 2-е изд., испр. и доп. — М.: Политиздат, 1990. — 494 с.
49. Психотерапевтическая энциклопедия / ред. Б. Д. Карвасарский. – СПб: Питер, 1999. – 743 с.
50. Савчин М.В. Вікова психологія: навч посіб. / М.В.Савчин, Л.П.Василенко. – 2-ге вид., доповн. – К.: Академвидав, 2011. – 384 с.
51. Савчин М.В. Загальна психологія: навч. посіб. / М.В.Савчин. – К.: Академвидав, 2011. – 464 с.
52. Слюсаревський М., Хазратова Н. Соціальна психологія / М.Слюсаревський, Н.Хазратова – Львів: Львівська політехніка, 2019. – 352 с.
53. Соціальна психологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. Л. С. Орбан. У 2-х книгах – Київ: Либідь, 2004. – 576 с.
54. Ставицька С.О., Волошина В.В. Соціальна психологія: Практикум: Навч. посібник. / С.О.Ставицька, В.В. Волошина – К.: Каравела, 2019. – 319 с.

55. Таланов В.Л. Справочник практического психолога / В.Л.Таланов, И.Г.Малкина-Пых. – СПб. М.:ЭКСМО,2003. – 928 с.
56. Фельдштейн, Д.И. Психология развития личности в онтогенезе: [монография] / Д.И. Фельдштейн. – Москва : Педагогика, 1989. – 208 с
57. Хомич Г.О., Ткач Р.М. Основи психологічного консультування: Навч. посіб./ Г.О.Хомич, Р.М. Ткач. – К.:МАУП, 2004. – 152 с.
58. Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. Психодіагностика: навчальний посібник / Ю.М. Чала, А.М. Шахрайчук. – Харків: НТУ «ХПІ», 2018. – 246 с
59. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: Навчальний посібник / І. М. Цимбалюк— К: ВД «Професіонал», 2005. — 656 с.
60. Шевандрин Н.И. Психодиагностика, коррекция и развитие личности. – М.: ВЛАДОС, 1998. – 507 с.
61. Шибутани Т.Социальная психология. / Пер. с англ. В. Б. Ольшанского. – Ростов н/Д.: изд-во «Феникс», 1999 – 544 с.
62. Шихирев П.Н. Современная социальная психология. – М.: Ин-т психологии РАН; КСП+; Акад. проект, 1999. – 448 с.